

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 88
від 01 грудня 2021 року

**Про проект Закону України
“Про деокупацію (формула Свободи)”
(реєстр. № 5093 від 18.02.2021)**

Розглянувши проект Закону України “Про деокупацію (формула Свободи)” (реєстр. № 5093 від 18.02.2021), поданий народним депутатом н.д.Савчук О.В., Комітет зазначає, що головним Комітетом щодо розгляду цього законопроекту визначений Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Відповідно до Пояснювальної записки законопроекту його метою є “впровадження у законодавче поле чіткого поняття деокупації, як завдання української держави, закріплення принципів і послідовності етапів реінтеграції окупованих Російською Федерацією територій – Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, окремих районів Донецької та Луганської областей, а також створення правових механізмів відновлення суверенітету та правопорядку на території, звільненій від тимчасової окупації, визначення засобів для захисту прав і свобод громадян України, які перебувають на тимчасово окупованій території України, та національних інтересів України”.

Як зазначено у Пояснювальній записці, законопроектом визначається поняття деокупації тимчасово окупованої території України, встановлюються етапи деокупації та правові заходи, правові наслідки для осіб, які причетні до тимчасової окупації території України, гарантії населення на звільнених від окупації територіях

Головне науково-експертне управління, розглянувши законопроект, висловило стосовно його змісту зауваження та пропозиції, вказавши, що окремі його норми порушують Конституцію України.

Згідно з висновком **Комітету Верховної Ради України з питань бюджету** законопроект реєстр. № 5093 має вплив на показники бюджету (призведе до збільшення видатків державного і місцевих бюджетів, а також може призвести до збільшення доходів державного бюджету). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції розглянуло законопроект реєстр. № 5093 та надало до нього такі пропозиції та зауваження:

1. Пунктом 11 частини першої статті 8 законопроекту передбачається, що особи, які причетні до збройної агресії Російської Федерації проти України, до діяльності органів окупаційної адміністрації, а також сприяли тимчасовій окупації території України, у тому числі у проведенні незаконних референдумів та виборів, притягаються до встановленої законом відповідальності за колабораціонізм і позбавляються права викладати суспільні дисципліни. Законодавством не визначено термін “суспільні дисципліни”. Також статтею 43 Конституції України визначено, що кожен має право на працю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава зокрема створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності.

Враховуючи викладене, МОН України пропонується виключити зазначену норму законопроекту через її неузгодженість з положеннями Конституції України.

2. МОН України звертає увагу, що частиною третьою статті 6 законопроекту передбачено, що особи, які проживали на тимчасово окупованій території України і після деокупації виявили бажання залишити територію України, позбавляються громадянства України та права на повернення в Україну протягом 50 років, вважаємо, що запропоновані положення суперечать Конституції України, а саме статті 25 в якій зазначено, що громадянин України, зокрема, не може бути позбавлений громадянства.

3. Потребують приведення у відповідність до чинного законодавства терміни, використані у законопроекті, зокрема термін “українського населення Криму та Донбасу”.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України у своєму висновку висловило низку суттєвих зауважень, у тому числі які стосуються суперечностей між нормами законопроекту (положення пунктів 2, 5 частини першої статті 4) та положеннями Конституції України та законів України.

Законопроект реєстр. № 5093 був розглянутий 29 листопада 2021 року на засіданні підкомітету з питань з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти та було прийняте рішення рекомендувати за наслідками його розгляду у першому читанні відхилити.

Враховуючи вищезазначене, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України “Про деокупацію (формула Свободи)” (реєстр. № 5093 від 18.02.2021), поданий народним депутатом н.д.Савчук О.В., за результатами розгляду у першому читанні відхилити.

2. Рішення Комітету надіслати до Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Голова Комітету

Сергій Бабак